

شماره سند: FO-2130 تاریخ تدوین: ۹۱/۹/۳۰ شماره بازنگری: ۰۲ تاریخ بازنگری: ۹۵/۱/۳۱	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: پمفلت آموزشی	واحد آموزش سلامت

سل

کد پمفلت: PA-6045 تاریخ آخرین بازنگری: ۹۵/۳/۱۷

ویژه: بیماران

تهیه کننده: بخش عفونی - واحد آموزش سلامت

تایید کننده: ریاست بخش عفونی

۳- از انداختن خلط بر روی زمین خودداری

کرده و از دستمال کاغذی استفاده کنید و بلافاصله دستمال کثیف را در سطل زباله درب دار بیندازید.

۴- از تماس با کودکان، افراد باردار و سالمند و حضور در اماکن عمومی بپرهیزید.

۵- اتاق فرد بیمار باید نور و تهویه مناسب داشته باشد.

۶- رژیم غذایی شما باید حاوی مواد پروتئینی مانند گوشت، تخم مرغ، انواع حبوبات، آجیل و میوه و سبزیجات تازه باشد.

۷- افرادی که با فرد مسلول زندگی می کنند باید جهت بررسی به نزدیک ترین مرکز بهداشتی درمانی مراجعه کنند.

منابع:

- برونر- سودارث، درسنامه داخلی- جراحی، بیماریهای تنفس، تهران، انتشارات بشری، ۲۰۱۲

۲- صفوی- برزو، اصول آموزش به بیمار، تهران، سالمی، ۲۰۰۶

آدرس: چهار راه ابن سینا — میدان امام رضا (ع)

<http://www.mums.ac.ir/emamreza>

تلفن تماس: ۳۸۵۹۳۰۳۱

آیا بیماری درمان دارد؟

خوشبختانه بیماری سل قابل درمان است. مدت درمان حداقل ۶ ماه است. اگر داروهای سل نادرست، ناکافی و نامنظم استفاده شوند و یا داروها خودسرانه قطع شوند، میکروب ها نسبت به دارو مقاوم شده و سل مقاوم به درمان ایجاد خواهد شد.

در صورت عدم درمان نیمی از بیماران در طول ۵ سال از بین خواهند رفت.

چگونه می توان از ابتلا به سل پیشگیری کرد؟

بهترین راه پیشگیری از ابتلا به سل، درمان بیماران مبتلا به سل تحت نظارت مستقیم مرکز بهداشت می باشد.

معمولا ۲ هفته بعد از شروع درمان موثر سل، خطر سرایت این بیماری از بین می رود. بیمار باید دوره درمان را کامل کند.

تا ۱۵ روز پس از شروع درمان موارد زیر رعایت کنید:

۱- هنگام سرفه و عطسه جلوی دهان را با دستمال یا ماسک بپوشانید.

۲- سعی کنید در محیط های بسته که سایر افراد حضور دارند، نباشید.

با آرزوی سلامتی برای شما

مطالب فوق به منظور آشنایی با بیماری سل و مراقبت های لازم در مورد آن تهیه شده است. امید است با مطالعه مطالب قادر باشید دوره درمان خود را به خوبی مدیریت نمایید.

سل یک بیماری واگیردار است که توسط میکروب سل ایجاد می شود. بیماری سل معمولاً ریه ها را مورد حمله قرار می دهد ولی سایر اعضای بدن نیز می توانند به سل مبتلا شوند.

مانند مغز، نخاع، غدد لنفاوی، دستگاه ادراری، ارگانهای شکمی و استخوان.

تمام افرادی که میکروب سل وارد بدنشان می شود بیمار نمی شوند. بلکه تنها ۵ تا ۱۰ درصد افرادی که به میکروب سل آلوده شده اند در آینده مبتلا به این بیماری می شوند.

میکروب سل چگونه به دیگران منتقل می شود؟

میکروب سل از طریق هوا از فرد بیمار به دیگران منتقل می شود. در صورت ورود میکروب به ریه در آنجا شروع به تکثیر می کند و از طریق خون به اعضای دیگر بدن منتقل می شود. اگر از همان ابتدای شروع عفونت، سیستم ایمنی بدن نتواند میکروب را مهار کند، میکروب شروع به تکثیر کرده و باعث ایجاد بیماری می شود.

معمولاً افراد از ابتدا مبتلا نمی شوند ولی با ایجاد شرایطی که سبب کاهش ایمنی فرد می شود بیماری فعال می شود. این شرایط عبارتند از سوء تغذیه، دیابت و مصرف برخی از داروها

سل رایج ترین عارضه قابل انتقال به بیماران مبتلا به ایدز است.

راه های انتقال بیماری چیست؟

وقتی که فرد مبتلا به سل ریه سرفه یا عطسه میکند و یا حتی خنده بلند می کند، میکروب در هوا پخش می شود و تنفس در مجاورت این فرد احتمال آلودگی اطرافیان را بالا می برد.

سل ریه و حلق مسری است، یعنی از فرد بیمار به اشخاص دیگر منتقل می شود ولی سل اعضای دیگر مثل کلیه معمولاً مسری نیست. بیماری سل از طریق وسایل بیمار مانند لیوان، قاشق، چنگال، حوله، ملحفه و ... منتقل نمی شود. بنابراین جداسازی وسایل بیمار مسلول نیازی نیست.

علائم بیماری چیست؟

۱- سرفه بیش از ۲ هفته که معمولاً با خلط و گاه خلط خونی همراه است.

۲- خستگی زودرس و ضعف بدن

۳- کاهش وزن و اشتها

۴- تعریق شبانه

۵- تب

۶- تنگی نفس و درد قفسه سینه

بیماری چگونه تشخیص داده می شود؟

فردی که به مدت بیش از ۲ هفته سرفه داشته باشد مشکوک به سل می باشد و باید دو نمونه خلط وی تحت آزمایش قرار بگیرد. چنانچه طبق نتایج آزمایش فرد بیمار بود باید تحت درمان قرار بگیرد. تشخیص و درمان بیماری سل در تمام مراکز بهداشت رایگان است. سایر راههای تشخیصی عبارتند از رادیوگرافی قفسه سینه و تست پوستی سل

عفونت نهفته سل چیست؟

یک سوم مردم جهان به میکروب سل آلوده هستند اما علائم ندارند و فقط میکروب در بدنشان وجود دارد. بیماری از این افراد مسری نیست. تست پوستی سل در این افراد مثبت است اما عکس قفسه سینه و آزمایش خلط آنها طبیعی است.